

DE STAANDAARD.

Donderdag 6 Januari.

Abonnementsprijs per 3 maanden:
Voor Amsterdam f2,50. — Buiten Amsterdam, franco f2,90.
Enkele Nummers 5 Cents aan het Bureau

BUREAU: Warmoesstraat 106, Amsterdam.
Directeur-Uitgever J. H. KRUYT.

Advertentiën, van 1 tot 6 regels 90 Cents,
iedere regel daarenboven 15 Cent. Aanvragen of vermelding
van liefdegaven 10 Cents per regel.

Geabonneerden op de Standaard wordt beleefdijk verzocht, de abonnementsgelden over het afgeloopen kwartaal, ten bedrage van f 2.90 per postwissel over te maken.

Zij, die met de Standaard tevens de Heraut ontvangen, zullen ons zeer verplichten door ons tegelijkertijd ook het daarvoor verschuldigde bedrag, zijnde f 0.95, los te zenden; dus te zamen f 3.85.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden, dat tevens tot kwitantie strekt.

J. H. KRUYT,
Directeur-Uitgever.

Amsterdam, 1 Januari 1881.

Buitenland.

Het blijkt meer en meer, dat de gebeurtenissen in Transvaal een gisting in heel Z.-Afrika verwekken. Reeds weet men, dat de president van den aangrenzenden Oranje-vrijstaat zijn ambt wil neerleggen, geen kans ziende om de Boeren in zijn gebied van deelneming aan den oorlog af te houden. Ook onder de thans tegen de Britten strijdende zwarte bevolking heeft de nederlaag der Engelschen grooten indruk gemaakt. In 't kort, de vrees voor een algemeenen oorlog der verschillende rassen in Z.-Afrika wordt reeds hier en daar, o. a. in de *Standard*, uitgesproken.

De zaak der Boeren wekt, als vroeger reeds gezegd, bijna overal sympathie zelfs naar men die allerminst zou verwachten. In een dagorder aan het Engelsch koloniaal leger is de bevelhebber, Sir C. Coley, zelf verplicht hulde te brengen aan de gevoelens, die de Boeren noopten naar de wapenen te grijpen. Juist niet het beste middel zou men zeggen om den ijver der troepen aan te vuren, veelmeer die der Transvalers. Deze echter hebben dat minder noodig, daar zij, blijkbaar vol vertrouwen, reeds van hun onafhankelijkheid spreken, als ware die al verworven. De Natalsche bevelhebber vermaant zijn troepen tot het spoedig uitwischen van den smet op de Britsche wapenen, doch tevens om dapperheid niet te doen onttaarden in wraakoplossing, aangezien de Boeren, hoe ook misleidend en bedrogen, over het geheel een kloek en moedig volk zijn.

De troepen, thans tegen de Boeren op weg, zijn 1500 man sterk, met twee kanonnen en een Gatling batterij. Naar men weet hebben de Transvalers volstrekt geen geschut.

De *Pall Mall Gazette*, die de inlijving wil zien te niet gedaan, verklaart dat de inlijving van de Transvaal thans door de gehele Engelsche pers, op een paar uitzonderingen na, wordt afgekeurd. Die verklaring wordt door haar gestaafd met een reeks van aanhalingen. Hierbij dient echter opgemerkt, hoe door de *Observer* b. v. er op wordt gewezen, dat eerst "de opstand" dient gedempt.

Wel wordt het gerucht betreffende de poging, door Iersche Fenians gedaan, om de monitor *Lord Warren* op de Schotsche Oostkust te vernietigen met een torpedo, (zie *verig tel.*) officieel gelogenstraft, maar toch brecht er blijkbaar iets ook buiten Ierland in het Vereenigd Koninkrijk.

Men vernam reeds gisteren, hoe de wapenmagazijnen te Birmingham en Liverpool door de politie worden bewaakt, omdat men aldaar het bestaan van geheime Iersche genootschappen vermoedt. Sedert verscheiden dagen toch bezit de regering inlichtingen, die doen gelooven dat de Fenians een plan beramen om de hand te leggen op de wapenen, toebehorende aan de Londonsche regimenten vrijwilligers. Tot voorzorg worden de bergplaatsen dier wapenen dag en nacht bewaakt.

Het geding tegen Parnell e. s. wordt voortgezet. De rechtbank hoorde gisteren de uitspraak van de advocaten, die verslag gaven van de redevoeringen bij de vergaderingen van 't Landverbond. De beschuldigen lazen Maandag zelf hun verdediging voor. De Kabinetraad van gisteren werd door al de ministers bijgewoond. Forster had met Gladstone voor den raad een lang gesprek.

Alle pogingen worden nog door de Europeesche diplomatie aangewend om zoo mogelijk een oorlog in het Oosten te voorkomen, door de twee partijen, Griekenland en Turkije, over te halen om te bewilligen in een scheidsgerecht, dat de hangende kwestie uit zou maken.

antwoord der Porte heeft ontvangen, zand krachtig aandringen op het aannemen van de tusschenkomst der Mogendheden. De Duitse Keizer, die op de Nieuwjaarsaudientie 't uitsprak hoezeer hij het behoud van dea vrede wenschte, zal denkelijk op nieuw graaf Hatfeld naar Konstantinopel zenden. Maandag nog deden de Engelsche, Duitse, Fransche en Italiaansche gezanten in een langdurig onderhand met den Griekschen Minister Comoenduros bij de Grieksche regering een nieuwe poging om haar tot aanneming van het scheidsgerecht over te halen. Doch gelijk de Porte het denkbeeld verwerpt en iets anders wil (zie *verig No.*) zoo is ook in Griekenland de openbare meening nog steeds tegen dat voorstel, en vóór den oorlog.

Bijschoort zullen dan ook in Griekenland 32,000 man der reserve onder de wapenen geroepen worden. De Turken van hun zijde zullen 100,000 man naar de grens zenden. In een woord, terwijl men in Europa, en met reden, een oorlog met zijn gevolgen ducht, maken de belanghebbenden zelfs blijkbaar minder bezwaar: de een om het toegewezen met geweld te nemen, de ander om wat hij niet geven wil met kracht te verdedigen.

(Een laatste bericht uit Parijs meldt dat Turkije noch Griekenland 't scheidsgerecht hebben afgeslagen, maar dat de Porte bezwaar maakt).

De Joden-quaestie beheerscht ontzettend de aandacht in Duitschland elk ander vraagstuk, en houdt de gemoederen levendiger dan ooit bezig. Men herinnert zich wat we een paar dagen 1) geleden mededeelden, omtrent de anti-joodsche vergaderingen te Berlijn gehouden, en waarbij letterlijk het volk elkaar verdroeg. Ook de andere partij laat zich echter niet ontbetuigen. Zoo had Maandag een groote vergadering plaats van hen, die tegen de anti-semiten beweging optreden. Onder voorzitterschap van den afgevaardigde Löwe liep deze vergadering zonder eenige storing af.

Op Nieuwjaarsdag is het te Berlijn zelfs tot vrij eerstege oogeroldheden gekomen, voor zoover uit onvolledige berichten blijkt, tot kloppartijen en straatrumoer tusschen Joden en anti-Semieten 2). In alle geval achtte, in een Maandag gehouden vergadering, de hofprediker Stöcker het noodig te verklaren, dat hij met dergelijke afkeurenswaardige handelingen niets te maken had. Zijn streven beoogde een geheel ander doel dan een persoonlijke belediging der Israëlieten.

't Ontbreekt natuurlijk niet aan hen, die het oude spraak weer opdisschen, dat Stöcker, wijl zijn houding in de hofkringen misnoegen verwekt, een middel zoekt om zich uit de beweging terug te trekken, en zijn naam los te maken van de anti-Semieten-zaak. 't Werd reeds vaak gezegd, maar nooit bewezen. De waarheid is, dat men thans ook in die beweging twee stroomingen begint waar te nemen; duidelijk onderscheidt men een rechter- en een linkervleugel. De laatste wordt vertegenwoordigd door Henrici 3), welke door Stöcker en zijn aanhang, wegens zijn minachting van het Oude Testament, thans beslist verlooched wordt.

Er zijn in dezen anti-Joodschen strijd zeer verschillende elementen werkzaam, van beslist ongelooovigen af tot even besliste Christenen. Juist dit toont, hoe uitgebreid de beweging, hoe gewichtig het vraagstuk is. Doch elke richting gebruikt haar eigen middelen voor het gemeenschappelijk doel, en het gaat niet aan de eene voorantwoordelijk te stellen voor wat de andere doet.

De Italiaansche *Diritto* bevat een uitvoerig opstel over het Tuniesische vraagstuk. Het blad ontkent dat Italië ernstige plannen koostort. Het geloofde steeds en geloof nog, dat Tunis een onafhankelijke staat moet zijn.

To Brussel zal een nieuw blad verschijnen getiteld *la Belgique athée*, (het godloochenend België) *De Flandre libérale*, de *Chronique* en andere liberale bladen zijn hierover uitersat verheugd. "De Kerk", zegt de *Chronique*, is de vreedste vijandin der vrijheid en der menschelijke rede, en wij juichen met beide handen de pogingen van het blad (*la Belgique athée*), van harte toe."

To Parijs is een vormoog grisaard in een krankzinnigogesticht geplaatst, die het vor-

stand verloren heeft, ten gevolge van het lezen van allerlei berichten van misdaden. Een zonderlinge gril dreef hem om zich steeds te verdiepen in de verslagen van criminale rechtsgedingen, waarvan hij een groote verzameling bezat, of in romans vol afgrijpseligheden. Zelden ging hij uit, tenzij om de zittingen der rechtbank of die van het Hof bij te wonen. In den laatsten tijd begon hij gevaarlijk te worden, daar hij zich allerlei wapentuig aanschaftte, dan moed vol had van de schriklijkste wandaden, die hij bedroven beoerde te hebben, ieder dreigde, die hem naderde, enz.

Een nieuwe weddenschap van "pedestrianisten" (4) aard is Zaterdag te Londen verloren. Zekere Gale had aangenomen, dat hij in 2009 op elkander volgende halve uren 2500 Engelsche mijlen te voet zou afleggen. Hij mocht dus nooit, nacht noch dag, langer dan hoogstens tien à twaalf minuten rusten. Een groot kwartier à twintig minuten van het half uur had hij immers natuurlijk wel noodig om 1/4 Engelse mijl af te leggen. Hij heeft het tot 2405 1/2 mijl gebracht. De Engelsche bladen spraken met veel atkeuring van deze nuttelooze en onmenselijke waddenschap.

De Koning van Engeland — volgens de Engelsche Legitimisten, als die er nog zijn — is op Kerstavend overleden. 't Was *Charles Edward Stuart*, graaf van Albanie. Hij moet de kleinzoon wezen van Charles Edward, den "jongen ridder" (geb. in 172), die zulk een stoutte poging wraagde om den troon van Engeland, waarop hij meende reet te hebben, te herwinnen. Diens vader was de zoogenaamde "oude pretendent". Voegen we er nog bij, dat de afstamming des nu overledenen van Charles Edward ver van zeker is.

Vooruitgang of achteruitgang? In Engeland zal dit jaar een nieuw maandblad verschijnen. *Light* (het Licht) geheeten. Het zal zich vooral bezig houden met wat de pers gewoonlijk niet behandelt. Allereerst met de "Occult Sciences" d. i. tooverij, zwarte kunst, sterrowichelaarij enz. En dat in onze verlichte eeuw!

En Duitsch had merkt op, dat het jaartal 1881 zich even goed naar voren als naar achteren laat lezen, ja zelfs 't onderstoven gekeerd toch 1881 blijft.

1880.

IV.

Zooveel is zeker, dat Griekenland herhaaldelijk verklaard heeft na de gemakte kosten voor de oproeping van het leger niet te kunnen terug gaan. Men heeft, toen Griekenland voor 50 jaar een zelfstandig rijk werd, de fut begaaten het te zeer in te perken. Sinds ging het ontzaglijk vooruit in elk opzicht, zoodat het minstens Thessalië behoefte, om voor zijn handel de noodige aansluiting bij den spoorweg over Salonika te verkrijgen.

Even zeker als Griekenland al het mogelijke hiervoor zal doen, kan men echter aannemen, dat de Porte de gewoeten en steden, die van haar gesicht worden, niet dan in het uiterste geval zal afstaan. Dat zag men aan de eindelijkste quaestie over een onbeduidend stedeke als Dalcigao. Wordt de Grieksche quaestie naar denzelfden maatstaf van tijd behandeld, dan kan ze gerust ad *Kalendas Graecas* verschoven besten.

De mogendheden, Duitschland allereerst, trachten op diplomatieken weg de oplossing van 't vraagstuk te vinden, wat geen gemakkelijke taak is. Wel is dezen winter een ernstige verwikkeling tusschen Griekenland en Turkije nog minder te vreezen, wijl het jaargetijde dit verbiedt, maar met dit al blijft de Oosterhemel donker, en is het Grieksche vraagstuk de zwarte wolk, waaruit een onweer kan losbarsten. Op voorstel van Frankrijk is in de laatste dagen van een scheidsgericht der mogendheden in dit vraagstuk gesproken. Verder dan een voorstel kwam men echter nog niet.

Een derde quaestie, de Armenische, is evenmin iets verder gekomen in 1880. De Christelijke bevolking van dit ongelukkig land, aan Turkije's oostergrens, heeft weder ontzettend geleden door hongersnood. Het Turksch wanbestuur doet alle voorziening in den nood ontbreken, ja, maakt vroomde hulp vaak onmogelijk. Daarbij komen de gestadige roof- en moordtochten der Kurden. In 't laatst des jaars toonde zich deze stam bijzonder roerig, en deed zelfs een zorgwekkenden inval in Perzië, waarbij op schrikwekkende wijze werd huisgehouden.

Van Oost-Rumelië hoorde men dit jaar weinig, maar genoeg om te bewijzen, dat men er de gedachte niet laat varen, om zich aan de heerschappij der Porte te onttrekken, en een deel te worden van het Bulgaarsche rijk, dat pas is govestigd. 't Alles saamvatte, komt men tot de slotsom, dat Turkije in gestadigen achteruitgang, zoowel wat macht als geldmiddelen op gebied betreft, verkeert. In het Europeesche gedeelte heerschen wanorde, roof, nood en armoee. Van de voorgestelde schuldregeling zal wel niemand veel heils verwachten. Zeker zouden de Duitse ambtenaren, waarvan de Porte is

beginnen zich te bedienen, iets kunnen doen, maar men is in Turkije gewoon goede plannen aan te hooren, maar wel te zorgen dat ze niet worden uitgevoerd. Wellicht nog jaren zal het Turksche rijk, bij de gratis der mogendheden en hun navijvers, voortsukkelen, maar aan de verjonging van het rijk en zijn wederopstanding tot duurzaam leven geloof niemand meer.

Van het Balkan schiereiland tot Oostenrijk is de overgang geleidelijk. Verbijnd is de toestand van dit groot en veelomvattend rijk niet, wanneer men op den binnenlandschen staatkundigen toestand in het afgeloopen jaar het oog richt.

Graaf Taaffe is nu bijna anderhalf jaar hoofd van het ministerie in het Cisleithaansche deel der monarchie, doch overigens was sinds Aug. 1879 aan wisseling van ministers geen gebrek. De partijen stonden dit jaar scherper dan ooit tegenover elkander. Centralisten en Autonomisten bepleitten in vergaderingen en 's lands raadzaal hun bedoelen en belangen. In den laatsten tijd vooral is de verhouding meer en meer gespannen geworden. Maakte graaf Taaffe bij de benoeming der nieuwe ministers in Juli l. l. een vordere zwenking rechts, de liberale Centralistische partij, die een eenig Oostenrijk wil, blijft alle kracht inspannen, om het streven der Autonomisten te verijdelen, die elk der vele nationaliteiten waaruit Oostenrijk bestaat, tot haar recht willen laten komen. De zelfstandigheid voor zich te winnen, die Hongarije voor jaren veroverde, blijft het streven dezer laatste, conservatieve partij, tegelijk die der regering, en de meerderheid vormend in de Kamer, schoon niet in het Heerenhuis. Hoe bitter de strijd der partijen en nationaliteiten was, herinnert men zich uit de quaestien over de taal, de hoogeschoolen enz. enz.

Toch is graaf Taaffe gebleven bij zijn oude denkbeeld van een regering staande boven de partijen, die liever afreedt dan zich beslist voor eene of andere te verklaren. De krasse handeling der linker zijde, die dezer dagen weigerde de voorloopige begroting goed te keuren, de scherpe redevoering waarin het hoofd der liberale partij, Von Schmerling, ten leste van haar instemming kennis gaf (eigenlijk een verklaring in naam van al wat niet autonomistisch is) hebben den eersten minister niet tot heengaan bewogen. Zeker is echter, dat het parlementaire jaar voor Oostenrijk in tamelijk kritieken toestand sluit.

Een geluk is het dat, wat de buitenlandsche betrekkingen aangaat, de Oostenrijksch Hongaarsche monarchie, onder de leiding van Von Haymerle, dit jaar meer tevreden zijn kan. De verbintenis met Duitschland behield haar kracht, en de verhouding tot de Balkan-staten werd gunstiger. De dreidris des keizers in de Oostelijke deelen des rijks bewees, hoe zeer het Huis van Habsburg nog steeds het groote aantrekkingspunt blijft, waarom de vele en elkaar vaak hatende volkeren der monarchie zich scharen. De erfgenaam des rijks, prins Rudolf, verloofde zich dit jaar met de nog zeer jeugdige prinses Stéphanie van België.

Men leest in de *Tid.*: In de algemeene vergadering, onlangs te Haarlem door de Vereeniging der N. K. Bijzondere Onderwijzers gehouden, werd door een der leden het denkbeeld geopperd, een adres te zenden aan den minister, om befaling voor de uitgebreide administratieve werkzaamheden, die ook den bijzondere onderwijzers door de wet worden opgelegd.

Binnenland.

AMSTERDAM, 5 Januari 1881.

Bij de behandeling der Indische begroting heeft zich een quaestie voorgedaan over een beperking van de vergunning om stukken van wetenschappelijken aard, tot de gouvernementen archieven behoorende, openbaar te maken. In de memorie van antwoord verklaarde de Minister, dat die beperking haar aanleiding heeft gevonden in het feit, dat een ondergeschikt ambtenaar van den geografischen dienst in een vreemd tijdschrift mededeelingen heeft gedaan omtrent de resultaten der triangulatie op Java in anticipatie op een van regeringswege uit te geven verslag, en met het oogmerk om zich zelven te verheffen en den arbeid van zijn chef in een ongunstig daglicht te stellen.

De bedoelde ambtenaar, de heer C. A. E. Metzger, thans gepensionoord en te Stuttgart woonachtig, komt in een adres aan de Tweede Kamer tegen deze voorstelling op. Hij drukt over het door hem geplaatste artikel in de *Astronomische Nachrichten* ten bewijze, dat er in dit beknopte en zakelijke bericht, waarin zijn naam in 't geheel niet, die van anderen zeer terloops genoemd is, niets te vinden is, waaruit het oogmerk zou spreken zich zelf te verheffen, en den arbeid van zijn chef — Dr. J. A. C. Ondemans: dien althans bedoelde de Minister blijkbaar — in een ongunstig daglicht te stellen.

Op dat artikel volgde het Indisch besluit, waarbij ingetrokken werd de vergunning om in het archief aanwezige stukken te publiceren, en 's Ministers verzoek aan adressant, om zich te onthouden van alle publicatiën, die vooruitliepen op de van regeringswege uit te geven verslagen. Dit laatste verzoek, waaraan adressant als ambtenaar wel moest voldoen, komt hem voor te zijn hard en overderfen. Op die wijze toch moet een ondergeschikt ambtenaar zich onthouden van elken persoonlijk arbeid, wetenschappelijk als anderszins, op zijn gebied, en wordt elke opinie, afwijkende van de officieele, onderdrukt.

Uit Utrecht schrijft men ons: Den 7en Februari zal Prof. van Oosterzee den dag herdenken, waarop hij zich vóór 40 jaren aan kerk en theologie wijdde door zijne optreding als predikant te Eemance.

Maandag heeft zich ter beurze te Parijs een comité van Nederlanders gevormd, die gelden inzamelen ten behoeve der overstromenden in het Vaderland. Het comité bestaat uit de heeren Buismann, Rosenraad, Pinner en Jordaan. Men had, dank de zes-en-dertig handteekeningen, reeds dadelijk een som van vier duizend frank bijeen, welk bedrag zeker nog aanzienlijk stijgen zal, wanneer aan de zaak meer openbaarheid zal zijn gegeven.

Op den 1 Januari 1880 waren in het Rijk gevestigd: medicinas doctores met algemeene bevoegdheid 302, idem met beperkte bevoegdheid 446, artsen 222, plaatselijke- en stedelijke heelmeeesters 838, eervol ontslagen officieren van gezondheid 1e of 2e klasse 49, tandmeesters 63, vreedvrouwen 726, apothekers 698, drogistwinkels 120. Het getal personen, die, volgens opgaf der visiteerende commissiën, in apotheken hulp verleenon: was: geëxamineerde apothekers, als bedienenden bij anderen werkzaam, 47; apothekersbedienenden volgens art. 34 der wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* no. 61) 257; hulp-apothekers 108; leerling-apothekers 505 (hieronder 145 vrouwen); apothekersbedienenden volgens art. 17 der wet van 25 Dec. 1878 (*Staatsblad* no. 222) 6 (hieronder 1 vrouw).

Een Munchener correspondent der *Kölnische Zeitung* meldt per telegraaf aan dat blad, dat het Vaticaan voornemens is, den tegenwoordigen internuntius te 's Hage, Panici, als opvolger van Roncetti naar Munchen te zenden, maar dat dit plan, wegens het karakter van Monzgr. Panici, gelijkt op eene poging om het Jezuetisme in Beieren weder invloed te geven, zoodat het twijfelachtig is, of de Beiersche Regering zich met die keuze zou kunnen verveenen.

Het bevel over het detachement van 100 schepelingen, dat half Februari aanstaande per stoomschip *Celebes* naar Oost-Indië zal worden overgevoerd, wordt opgedragen aan den luitenant ter zee van de 1e klasse H. van den Pauwert.

Men leest in de *Tid.*: In de algemeene vergadering, onlangs te Haarlem door de Vereeniging der N. K. Bijzondere Onderwijzers gehouden, werd door een der leden het denkbeeld geopperd, een adres te zenden aan den minister, om befaling voor de uitgebreide administratieve werkzaamheden, die ook den bijzondere onderwijzers door de wet worden opgelegd.

De loofden der scholen namelijk zijn verplicht, vóór Februari van elk jaar een lijst op te maken, waarin van elken leerling de naam, voornaam, dag, maand en jaar van geboorte, alsmede de woonplaats vermeld staan.

Waaneer men nu in aanmerking neemt, dat er bijv. in Amsterdam bijzondere scholen zijn met een bevolking van 500 à 600 leerlingen; dat bovendien die scholen aan allerlei wettelijke chicanes blootstaan; dat het onderwijzend personeel er in den regel minder talrijk is dan op de openbare, duur betaalde scholen, dan kan men gemakkelijk begrijpen, dat de last, den bijzondere hoofdonderwijzer zonder eenige vergoeding opgelegd, als een tirannie wordt beschouwd.

De openbare onderwijzers worden goed betaald; zij zijn ambtenaren en loontrek-konde dienaars; maar de bijzondere onderwijzers zijn vrije burgers, die een eorlijk bedrijf uitoefenen en in die uitoefening evenmin mogen worden belemmerd als ieder ander burger. Geen handelaar, geen winkelier wordt de last opgelegd, de lijst zijner begunstigers met huane voornamen, leeftijd en woonplaats aan het gemeentebestuur op te zenden. Zulke plagerijen veroorlooft men zich alleen ten opzichte

1) *Zie Nr. van 2 Jan. Gem. nieuws*
2) *Uit later bericht blijkt, dat door de liberale Börsen Cour.* de zaak zeer is overdreven. 't Was te Berlijn — en elders in den Nieuwjaarsnacht vrij druk. Een hoop volk schaarde zich voor een koffiehuis, met het roep: "Juden heraan!" De politie echter maakte hieraan dadelijk een eind.
3) *Zie Nr. v. Dinsdag.*

van den bijzonderen onderwijzer, over wien in Wet en Loge het doodvonnis werd uitgesproken. Dat bij de hoofden onzer dichtbevolkte armenseelsche dwrel en de verbittering toeneemt, wanneer zij bij hunnen zwaren arbeid nog gedwongen worden, de weinige uren van hunne dag- en mischelen van hunne nachtrust te besteden aan bezigheden, die hun door een onrechtvaardige wet worden opgelegd, — dit zal iedereen zeer natuurlijk vinden. Niettemin zijn wij het met de leden der Vereniging volkomen eens, dat zij, bij een aanvraag aan den Minister, nul op het rekwist zullen krijgen. Want ten opzichte van het bijzonder onderwijs, dat nu vrij heet te zijn, durft men zich alles veroorlooven.

De bewijzen daarvan liggen voor ons. Wij hebben namelijk inzage gekregen van al de stukken, die thans in de gemeente Amsterdam aan de hoofden der scholen zijn rondgezonden. Die stukken bevatten niet enkel de bovengenoemde lijst, waarin de leerlingen met voornamen enz. elk afzonderlijk moeten worden ingeschreven; maar de heeren vorderen zelfs, dat die namen in alphabetische volgorde worden gerangschikt, en hebben bovendien de goedheid gehad, er nog vier andere lijsten ter invulling bij te voegen, waarop allerlei titels voorkomen en allerlei opgaven gevraagd worden, die eigenlijk op een bureau van statistiek te huis behooren.

Zoo bijv. moeten de kinderen, wier dag en jaar van geboorte reeds op de lijst vermeld staat, nog eens worden gesorteerd op Model A naar hun geboortjaar, te beginnen met het jaar 1869 en te eindigen met 1874. Natuurlijk moeten daarbij jongens en meisjes weder afzonderlijk worden opgegeven.

Vervolgens moet op hetzelfde Model A nogmaals worden herhaald het gehele aantal kinderen, zoowel op 1 December 1879 als op 1 December 1880.

Nog moet Model A bevatten het aantal jongens en meisjes, die in den loop van het jaar overleden zijn of de school verlaten hebben.

Ook eischt Model A opgaaf van het aantal jongens en meisjes, die in den loop van het jaar op de school zijn toegelaten, met bijvoeging, of de kinderen reeds vroeger ter school gingen en of er sedert hunne toelating ook reeds eenige hunner ten grave zijn gedragen.

Vervolgens vraagt Model A naar het aantal kosteloos schoolgaande kinderen.

Eindelijk moeten de hoofden der scholen nog vermelden, welke leerlingen op 31 December 1880 in het bevolkingsregister eener andere gemeente waren inschreven; de naam der gemeente en het geboortjaar van die kinderen moeten er ook al bij staan.

Iedereen begrijpt, dat al die liefhebberijen der gemeentelijke nieuwsgierigheid misschien heel aardig zijn voor statistieke knutselaars, maar bij de bijzondere onderwijzers slechts den weerzin tegen de alom heerschende liberale aanmatiging kunnen vermeerderen.

Dit Model A moet reeds op 10 Januari e. k. aan het Gemeentebestuur worden opgezonden.

Dit laatste geldt ook van Model D, en E, alsmede van B, waarin dit jaar nog een nieuwe kolom is aangebracht; wij de heeren gaarne wenschen te weten, tot welk kerkgenootschap de onderwijzers behooren, ten einde misschien des te beter zonder aanzien d. s. persoons te kunnen handelen en de verdraagzaamheid zoo onverdraagzaam mogelijk in toepassing te brengen.

Wij kunnen met dit weinig volstaan, om onzen lezers eenig begrip te geven van de praktijken tegenover de bijzondere school, die, zooals de liberalen zeggen, geheel vrij is en aan geene chicanes of knevelarijen blootstaat. Van die zeventien miljoen wordt aan de bijzondere school haar rechtmatig aandeel onthouden; maar als er lasten worden opgelegd, behandelt men de bijzondere onderwijzers als waren zij bezoldigde ambtenaars gelijk de openbare onderwijzers. Dat is niet met twee maten; dat is louter tirannie.

De commandant van de brandweer, de heer Dijkmeester, onder wiens toezicht de stadsreining reeds geruimen tijd geschiedt en hervormd wordt, is thans feitelijk — althans tot nadere regeling — opgetreden als directeur van de stadsreining.

De heer Voorvooren, die 10 December 1876 voor den tijd van vier jaren benoemd werd tot Directeur van dezen tak van dienst, is niet als zoodanig herbenoemd na afloop van dezen termijn. De afgetreden Directeur is thans belast met het toezicht op de stadsbaggerwerken, een onderdeel van de stedelijke reiniging; dat toezicht nu bestaand werd onder leiding van den stad-ingenieur. N. v. d. D.

Den Haag, 4 Jan. In eene druk bezochte en onstuimige vergadering van aandeelhouders van het Kon. Zool. Botanisch Genootschap alhier, heden avond gehouden, is het voorstel van het Bestuur en den Raad van commissarissen tot uitbreiding van het maatschappelijk kapitaal met f 100,000, verworpen met 197 tegen 45 stemmen.

Z. K. H. Prins Frederik heeft heden middag den nieuwbenedonden Gouverneur-generaal van Ned. Indië, den heer F. s' Jacob, in audientie ontvangen.

De heer Stuart, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister van H. M. de Koningin van Engeland bij het Ned. Hof, zal, evenals vorige jaren, een verloofde van eenige maanden in het buitenland doorbrengen. Hij heeft heden de residentie verlaten en is vooreens zich tijdelijk in Schotland te vestigen.

De eerste secretaris van de Britsche legatie zal gedurende de afwezigheid van het hoofd des gezantschaps als zaakgelastigde optreden.

Heden is alhier aangekomen graaf von Litzow, secretaris der Oostenrijksch-Hongaarsche legatie te Brussel, vroeger hier ter stede.

Haarlem, 4 Jan. Naar aanleiding en in verband met den nieuwen spoorweg van Haarlem naar Zandvoort, hebben dezelfde ondernemers in vasten eigendom verkregen eene groote uitgestrektheid duingrond langs het strand, ten noorden van den vuretoeren der gemeente Zandvoort. Zij hebben deze gronden aangekocht, met het doel die onder de benaming *Bouwgrondonderneming Zandvoort* te slechten, of wegen op aan te leggen, gebouwen op te plaatsen, of den bouwgrond te verkoopen. De plannen der straatverdeling zijn ontworpen door den architect J. C. van Wijk, te Rotterdam.

Rotterdam, 4 Jan. Heden is alhier aan den Minister van waterstaat enz. het volgende adres verzonden, ondertekend door 59 Rotterdamse firma's:

»Geven met verschildigen eerbied en hoogachting te kennen de ondergeteekenden, allen belanghebbenden bij de scheepvaart op de Zuid-Willemsvaart, dat: vernomen hebbende dat de vaart op genoemd kanaal wegens werkzaamheden aan de spoorbrug te Helmond gedurende drie à vier weken zal gestemd worden, hierdoor insgelijks in het uitvoeren van hun handel eene stremming wordt gebracht, daar gedurende den tijd der sluiting van boven-genoemde brug hunne verschillende stoom- en scheepondernemingen verplicht worden stil te liggen.

Uwer Excellentie in overweging gevende: 1°. het groot nadeel, hetwelk hieruit voortvloeit, zoo wel voor bovenbedoelde ondernemers, als voor ondergeschikten, zoo ook voor den handel in het algemeen; 2°. dat te zijner tijd drie nieuwe spoorwegrugingen over de Zuid-Willemsvaart gelegd zijn zonder eene stremming der vaart, namelijk te Veghel, Weert en Rothen, verzoeken ondergeteekenden, dat de reparatie te Helmond thans ook zoodanig geschiede, dat de scheepvaart hierdoor geene belemmering ondervindt.

Mocht er echter geene mogelijkheid bestaan aan bovenbedoeld verzoek gevolg te geven, zoo verzoeken ondergeteekenden, d. z. reparatie in den kortst mogelijken tijd te bevestigstellen, en wel alsdan tegelijkertijd te doen plaats vinden met de afsluitingen, welke de Belgische Regering eventueel mocht gelasten op de Zuid-Willemsvaart (gelegd op het Belgisch grondgebied) het kanaal Luik—Maastricht en het gekanaliseerde gedeelte der Maas en der Ourthe.

Overtuigd van Uwer Excellentie goede zorgen voor de belangen van handel en scheepvaart, vertrouwen zij dat aan hun eerbiedig verzoek zal worden gevolg gegeven.

Zoeterwoude, 4 Jan. De scheepvaart langs den Vliet mag zich vlien, dit jaar, zij het dan ook in de laatste maanden, van de reeds zoo lang bestaande ondiepten in dat kanaal verlost te geraken. Met een adres toech hebben schippers zich gewend tot Gedeputeerde Staten van Zuid-holland, waarbij o. a. verzocht werd te mogen weten, bij welk van de drie, door burgemeester en wethouders van Leiden opgegeven departementen: het rijk, de Provinciale Staten of het bestuur van het daarbij betrokken waterschap, zij, bij zooveel onzekerheid, met goed gevolg hulp zouden kunnen erlangen, welk verzoek bijkbaar gunstig door Gedeputeerde Staten is opgenomen. Vanwege dat college hebben reeds peilingen in den Vliet plaats gehad. Wie zoo goedwillig zal bevonden worden de ondiepten weg te ruimen, zal later wel aan het licht komen.

Nieuwediep, 4 Jan. De zeldzame van Zr. Ms. schroefst. *Konigin Emma der Nederlanden* is thans definitief vastgesteld op Zaterdag 15 Januari aansaafte, of anders per eerste gunstige gelegenheid. Bestemming: Japan via Batavia om de Kaap.

Arnhem, 4 Jan. Bij de gemeente-politie bestaat sinds twee jaren een onderling fonds, ten doel hebbende geldelijke mijskering bij overlijden. De leden van dat corps betalen iedere maand eene kleine contributie, en het fonds staat reeds zóó gunstig, dat in het ingetreden jaar 1881, bij eventueel overlijden van een der leden, aan de achterblijvende betrekkingen eene som van f 325 kan worden uitgekeerd.

Dokkum, 3 Jan. Naar wij vernemen, zal de tentoonstelling, van wege de Friese maatschappij van landbouw en veeteelt dit jaar alhier te houden, plaats hebben in de maand Augustus. Er bestaat ook plan om aan die tentoonstelling eene bloemententoonstelling te verbinden en in verband daarmee eene vereeniging *Floralis* op te richten.

Eindhoven, 4 Jan. Onze afdeling van het *Roods Kruis* heeft f 700 gezonden aan den Commissaris der Konings te 's Bosch, ten behoeve der watersnoeiëndijden in de provincie Noordbrabant. Ook stelde zij f 250 beschikbaar voor het algemeen armbestuur, als tegemoetkoming in de buitengewone uitgaven, veroorzaakt door den hoogen waterstand.

Meppel, 3 Jan. Ook in dezen omtrek begint zich de tongblaas bij het rundvee te vertoonen. Een geval in deze gemeente werd heden aangegeven.

GEHENGD NIEUWS.

To Scherpeningen staken gisteren twee garnalbooten van den heer P. Yarkvisser voor het eerst in zee. Een loger van den heer M. De Niet wordt heden of morgen met de eerste vorache visch voor den wal gewacht. Met het optuigen van enkele bomchuiten voor de schroefvisserij is gisteren een aanvang gemaakt; het is te verachten, dat het grootste deel der vloot dit jaar zeer vroeg in zee zal zijn.

Aan het *Utr. Dbl.* wordt uit Friesland het volgende gezegd: "Het water is ons element". In een winter als deze, de regen en geen is brengt wordt dit woord geheel tegen de oorspronkelijke bedoeling in Friesland gepropheet door hen, die er van houden weinig te werken en veel te eten. Met hunne scheepjes varen zij van

het ene dorp naar het andere, overal bij het Burgerlijk Armbestuur dezelfde boodschap brengende: ons scheepje is lek en wij hebben geen brood. Na iets ontvangen te hebben, steeven ze verder en herhalen in het volgende dorp de vertoening. Soms hebben ze op één dag drie of vier dorpen en "verdiene" zoo een aardig stuiver. Hoe algemeen de kwaal is, blijkt daaruit, dat er in hun taal reeds een afzonderlijk woord voor bestaat, n. l. "voogdeven", d. w. z. van de armoedigheid van het ene naar die van het andere dorp varen. Karakteristiek, voorwaar!

Het schijnt moeielijk, het geslacht van deze dolende waterdiers uit te roeien. In sommige gemeenten heeft men den maatregel ingevoerd, ze naar de politie te verwijzen; in andere hunne verzorging aan 'den Armbestuur in de gemeente opgedragen; elders, waar boschen zijn, houdt men zooveel mogelijk altijd werk voor hen gereed, opdat zij door handenarbeid in hunne behoefte voorzien kunnen. Daar dit minder voordelig en tevens minder aangenaam is, mijden zij zulke plaatsen bij voorkeur.

Maandag namiddag werden op de Grootemarkt te Enschedé proeven genomen met de annihilateur of vuurbuschmachine van den heer G. Bernheim uit Mulhausen, en wel in bijzijn van het gemeentebestuur, fabrikanten en een talrijk publiek. De proeven hebben uitstekend voldaan.

Een solide houtstapel van circa 3 meter lengte en 6 brede en 8.5 meter hoogte was opgericht van droog hout, takkebossen enz., overgoten met 200 liter toer op 40 liter petroleum. Nadat deze brandstapel aangestoken was, verspreidde zich eene zeer groote hitte, zoodat de omstanders werden teruggedreven. Toen de geheele stapel één koolzale vuurklomp was, begon de heer Bernheim met een zijner annihilatoren, gevuld met $\frac{1}{2}$ water en $\frac{1}{2}$ met chemieallien, het blusschen. Zoodra de kleine straal van het apparaat het vuur bereikte, ontwikkelden zich terstond in het vuur dikke gaswolken, die de vlammen uitdoofden. Dit geschiedde in 45 seconden.

Na, door het bijvoegen van petroleum, het vuur weder te hebben aangewakkerd, zoodat nog sterker vuurgloed verkregen was, werd het vuur andermaal, en nu in 72 seconden, gebluscht. Ten derde male werd nu de stapel geheel met petroleum begoten, waardoor na verloop van 10 à 12 minuten weder een ontzaglijke vuurgloed ontstond: de totale blussching werd hierna in ruim 2.5 minut' verricht, onder groot en bijval van de menigte toeschouwers.

Het nieuwe blussmiddel heeft wegens betere eigenschappen te bezitten dan de bestaande extincteurs. (N. R. C.)

Gisteren nacht is in de kazerno der veld-artillerie te Leiden een der manschappen dood in zijn bed gevonden. Hij was in den jenever gestikt.

De regenmeter te Frederiksoord leverde in December j. l. 103 millimeter vocht, of 51 meer dan de gemiddelde hoeveelheid van de Decembermaanden der jaren 1873—1879.

De totaal-hoeveelheid regen van 1880 bedraagt 844 mm., terwijl het middelfijfer van de jaren 1873 tot 1879 772 bedroeg, zoodat het ja g. geëindigde jaar 72 hooger is.

Een boer te Koudekerk (Zuid-Holland), die aan een slepende ziekte leed, had drie katten, waar van twee bijzonder aan hem gehecht waren. De beide dieren waren altijd in zijn onmiddellijk nabijheid te vinden, en toen hun meester eindelijk gestorven en in de kist gelegd was, zat de ene kat op, de andere onder de lijk-kist. Toen de huisgenooten die trouwe dieren uit het vertrek, waag de doode lag, verwijderden en hun den toegang beletten, stelden zij zich tevreden met een plaatsje op zolder, vlak boven de lijk-kist. Maar zij toonden zich zeer mistroostig en weigerden alle voedsel en lek-kernjoug. Twee dagen na de begrafenis stierf de eene en binnen een week was ook de andere gestorven.

To Wittowierum (prov. Groninge) werd dezer dagen een boerenplaats, die voor 4 à 5 jaren was aangekocht voor f 83,000, verkoocht voor f 82,000.

Uit Pernis wordt van 3 dezer gemeld, dat er een vorschrikkelijk ongeval heeft plaats gehad op de aldaar thuis behoorende sloep *Castor*, stuurman A. Koster. Daar het vischen afgeeloopt was, werd besloten, wegens zwaren storm en hooge zeeën het zeil te reuen. Negen matrozen en de stuurman bevonden zich op dek, toen een stormze over de sloep heenkwam en den stuurman met vijf matrozen in zee wierp. De stuurman werd met een volgende stormze over de sloep geworpen; een matros werd gered; maar de vier overigen vonden hun dood in de golven.

Een eigenaardige bijdrage tot de kennis van den toestand der schutterij in Nederland leverde de gemeente Gonda.

In die gemeente staat aan het hoofd der d. schutterij een commandant met den personeelen rang van luit.-kolonel, die sinds een tweetal jaren woonachtig is... in Gelderland. Toen hij vertrok, meende men natuurlijk, dat door hem ontslag zou worden gevraagd, daar hij in genoemde provincie toch bezwaarlijk bevel kon voeren over schutters in Zuid-Holland. Dit gebeurde evenwel niet, en de officier die op den commandant in rang volgde, nam zijne betrekking waar.

Intuschen ziet men nu het volgende gebeuren. Da kapt.-plaatsverv.-commandant legt by. een nalatigen schutter eene boete op. Deze wendt zich tot den commandant in Gelderland, met verzoek de boete in te trekken, welke daaraan niet zelden gevolg geeft, zoodat de plaatsverv.-commandant het beste briefje terugkrijgt met de woorden: "*Ingetrokken. De Commandant*".

Dat dit aangenaam is voor den schutter dan voor den plaatsverv.-commandant, laat zich begrijpen, en tevens dat zich in Gouda nu in den wensch doet hooren naar een commandant, die zich niet bepaalt tot het introcken der opgelegde boeten.

Gisteren namiddag omstreeks 5 ure heeft in Den Haag aan het Bezuidenhoofd eene brutale aanranding en straatroof plaats gehad. Eene dame, die zich naar haar aldaar w. n. ende familie begaf, werd onverwachts door een jonkman van oegeschijnlijk 15 jaren, gekleed in een blauwe kiel, aangegropen en op den grond geworpen, met het oogmerk om hare te beluigen en te bestolen. Haar hulpgeschreeuw joeg den aanrander op de vlucht. Doodlijk ontzet, werd zij per vigilante huiswants gebracht. Het bleek dat een harer oorknoppen was gestolen.

Een preeel weiland, ter grootte van ongeveer 4 hectaren, behoorende aan de R.-K. gemeente te Hooftdorp, in de Haarlemmermeer, is deze week verhuurd voor f 1550 hectare.

WATERSNOOD- EN RIVERBERICHTEN.

Aan het *Hbl.* wordt dato 8 dezer uit 's Hertogenbosch het navolgende gemeld: Dank zij den krachtigen maatregelen van het gemeentebestuur alhier, gestemd door de militaire autoriteiten, worden de naar hier vervoerde noodlijdenden na voorloopige verzorging thans spoedig naar Utrecht of zwaals heden weder is geschied, naar Tilburg geveroeder. De ge-

meentebesturen die plaatsen reiken daartoe zeer welwillend de hand. Het alloopende water begint den stoombootdienst van hier naar Vijlmen te bemoeilijken; deze zal dus van af morgen door roei- of zeilboot vervangen worden; dan wordt tevens een geregeld dienst 's Bosch—Nieuwkuyk ingesteld. Er komen hier aanhoudend veel levens- en dekkingsmiddelen aan, die hoogst noodig en hoogst welkom zijn. Zij zijn of worden naar de overstroomde streek overgebracht. In overleg met drie leden der Amsterdamsche hoofdcornmissie van den w. t. n. (de heeren Van Tienhoven, Philips en Van Rees) zijn de steden Heusden en Werkendam aangewezen als de middenpunten, van waar hulp zal worden verleend.

Door de spoorwegen worden alle gevaureerden gratis vervoerd.

Heden nam ik eene gunstige verandering waar in de totuotoeverspanen gemoeerden in de beproefde streken, hetgeen een voordeligen invloed op den toestand of het reddingswerk uitoefent. Te Vijlmen zijn een aantal tenten opgeslagen; deze voldoen evenwel slechts aan de behoefte aan dekking voor een aantal vrouwen of zwakke, zieke kinderen enz., die trouwens ook zoo spoedig mogelijk aan deze jle beschutting onttrokken en naar hier of elders vervoerd zullen worden. De dijken leveren daarentegen nog een aldooruitgerijg gezicht op! Bij honderden trekken daar nog de arme vluchtelingen met kinderen en vee heen en weder. Drunen is overvol; Vijlmen heeft opengeomen al wat slechts te bergen is. Men kan zich, trots de reeds krachtige hulp, geen ellendigen schouwspel denken. Reeds vier of vijf bange dagen en nachten in zulk een toestand, nadat reeds een aantal zorgvolle dagen waren voorafgegaan. Eene zeer groote moeielijkheid, die geregelden afvoer van noodlijdenden in den weg staat, is de omstandigheid, dat vele boeren hun vee niet willen verlaten, uit vrees het te zullen verliezen. Dit is te grooter bezwaar, omdat het tevens aan genoegzaam voeeder, althans daar ter plaats, ontbreekt. Door den inspecteur van het geneeskundig staatsziekenhuis in Noordbrabant is met nadruk gewaarschuwd tegen het gebruik van vleesch, afkomstig van verdronken vee. Mocht dit al ter kennis komen van de ingezetenen dezer dorpen, dan betwijfelde wij zeer sterk, of zonder streng politieoetacht deze behartigingswaardige wenk zal worden nagekomen. Toch zullen velen de treurige gevolgen daarvan in het jaar '61 nog niet vergeten hebben. Heden is het detachement militairen te Vijlmen versterkt.

Z. M. de Koning heeft van Hoogstdezelve deelening doen bijken.

De watersnoedcommissie draagt goede zorg voor de hier opgenomen vluchtelingen en heeft den Commissaris des Konings tot haren eerevoorzitter benoemd. Reeds zijn door haar aanzienlijke uitgaven gedaan, zoodat met hoopvol verlangen wordt uitgezien naar hetgeen de uit te schrijven algemeene collecte zal opbrengen. Veel vee en ook een aantal menschen zijn of worden naar Aarvorden overgezet. Het is te hopen dat dit de beoehoe niet spoedig gesleete rake, want daar deze zijde ontbreekt het voorloopig het meest aan vervoermiddelen en te Vijlmen blijven zij onmogelijk.

De berijging van de doorbraak is begonnen. 's Hertogenbosch, 4 Jan. De provinciale inspecteur en de opzichter, die gisteren tengevoege van een verontustend bericht naar Nieuwkuyk waren gezonden, hebben wegens de duisternis en den stroom die plaats niet kunnen bereiken; heden ochtend hebben zij den tocht hervat. 's Konings Commissaris is zoo even derwaarts vertrokken, om den toestand op te nemen.

De Mariapolder onder Dussen is ingeloopt en tot eene hoogte van 3 meter ingevuldeerd.

's Hertogenbosch, 4 Jan. Het water blijft vallen. Met binnenwater van de doorbraak te Vijlmen valt langzaam; de hulpgaten en sluisen loozen met één meter.

Grave, 4 Jan., nam. 4 uur. Stand der rivier 10.44; val 0.07. De Eltvegt is nog met 0.46 M. overstromd. De overtocht geschiedt per halve pot en per roeboot. De weg naar 's Hertogenbosch is weder begaanbaar.

Zaansdam, 4 Jan. Nadat het hulpat aan den hang onder Dussen geopend is geworden, vloodte het water niet af, doordien dat gat uitkomt in den Kuroenpolder, waar een kade omheen ligt, hetgeen 's alloopen van het water bemoeilijkt. Heden is men begonnen, vier of vijf groote hulpgaten in de kade te steken, waarmede men heden avond is gereed gekomen, zoodat het water nu uitstort in het Oude Maasje nabij het Keizersveer, hetgeen binnens een paar dagen reeds verlichting voor de overstroomde streek zal teweeg brengen, en nog meer effect zal uitoefenen, indien het gat in den Heidijk te Nieuwkuyk gedicht is.

Het water van van gisteren tot heden nog een voet gewassen (n. l. binnen).

Venlo, 4 Jan. In het laatste etmaal is de Maas wederom 30 cm. gevallen. Het water op het achterste gedeelte der Maasstraat is tot de helft verminderd. De passage is echter nog niet mogelijk. De eerste stoomboot is gisteren van Rotterdam alhier aangekomen.

Maastricht, 4 Jan. Het water is sedert gisteren aanmerkelijk gevallen. Stand 2.70 M. boven nul. Wind Oost, vorst. Men is bezig het water uit de keizers te pompen.

Utrecht, 4 Jan. Gisteren tegen den avond kwamen hier ter stede nog 92 personen uit 's Bosch en uit de in watersnoed verkeerde streken, waaronder vele kinderen, welke in het militair logement, Lange Nieuwstraat, zijn gehuvest. De menschen waren er verkleumd uit; den meesten rolden de tranen langs de wangen; het was een hartvercheurend schouwspel.

Naar wij vernemen, heeft de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen de goeder- en rijtuigloodsen aan hare stations voor zoover dit slechts eenigzins mogelijk is, ter beschikking gesteld van de watersnoedlijdenden en wordt daarvan o. a. te Tilburg en te 's Hertogenbosch een ruim gebruik gemaakt. Ook worden van wege de M. t. E. v. S. watersnoedlijdenden en de voor deze bestemde g. e. en l. levensmiddelen kosteloos vervoerd.

Reukum, 4 Jan. De Rijn is thans sterk vallende, sedert gisteren is het water 49 cm. lager geworden. De voerweg zal morgen voor het verkeer weer te passeren zijn.

Terwijl de hooggelegen niterwanden van het water bevestigd zijn, staan daarontegen de binnenvelden nog geheel onder, hoewel de waterstand ook daár aanmerkelijk lager wordt. Daar de weg aan de overzijde der rivier nog geheel gemaand is, blijft het verkeer met voortuigen met de Botuwesche dorpen nog gestremd. Overtocht voor passagiers als gisteren, met roeibooten. Wind NO. met strenge vorst.

Kolonien.

Batavia, 1 December 1880.

De tijding der beoeming van den heer F. s' Jacob tot Gouverneur is hier met genoegen vernomen. Wie hem kennen, spreken met luf over den nieuwen titularis, en bij sommigen bestond nog altijd de vrees, dat de heer O. van Rees misschien benoemd zou worden.

De Regering heeft bekend gemaakt, dat zij, teen op den spoorweg in de Praeger stremming der werkzaamheden door flaa-

ciele moeielijkheden dreigde, reeds de noodige maatregelen genomen heeft om die stremming te voorkomen. Men moet hieria echter niet lezen, dat dien ten gevolge deze maatregelen tijdig genoeg genomen zijn, zoodat er geen stremming heeft plaats gehad. Want de regering noemt zelve de inlichtingen der Kamer van Koophandel, volgens welke het werk reeds voor een goed deel gestaakt was, niet onjuist, maar "blijkbaar overdreven."

Naar Atjeh zullen ingenieurs gezonden worden, om iets te doen tegen herhaling der overstromingen. Men had eerder kunnen bedenken. Bijzonderheden van de aangerichte schade zijn nog niet bekend.

Het is onveilig op Atjeh, doch men schijnt er zeer voorzichtig te zijn. Waakzaamheid en voorzichtigheid zijn de eenige wapenen tegen het rondtrekken van geïsoleerde benden vijanden, die evengoed bij Chineseke toekohouders branden en rooven, als zij van tijd tot tijd een bevriend Atjehsch hoofd vermoorden, of, zoo zij kunnen, een patrouille van ons of een koolie, die tokowaren overbrengt, overvallen. Toekoe Tijhik heeft zijn onderwerping aangeboden, maar men oecht van hem een openlijke vergifenis-bede voor het na een vroegere onderwerping door hem gepleegde verraad. (*Alg. Dbl. v. N. I.*)

De Staats-Courant.

De gewone audientie van den Minister van Marine zal op Vrijdag, 7 dezer, niet plaats hebben.

De Min. van Financiën maakt bekend, dat het saldo van 's Rijks schatkist bij de Nederl. Bank, op 1 Dezer, en de som der betaalmiddelen, op dat tijdstip bij de betaalmesters aanwezig, te zamen een bedrag uitmaakt van f 32,359,695.40.

Benoemd tot notaris binnen het arr. Zutphen ter standpl. de gem. Zutphen, H. M. van Voort-huizen, thans notaris te Beekbergen, gemeente Apeldoorn.

Benoemd tot notaris binnen het arrond. Utrecht, ter standpl. de gem. Utrecht, N. G. Geelkerken, candidaat-notaris aldaar.

Benoemd tot rector in de arrond.-rechtb. te Alkmaar Mr. F. A. van Leeuwen, thans substituut-griffier bij de arr.-rechtb. te Rotterdam.

Benoemd tot kantoor. te Alkmaar Mr. M. Büchner, thans kantoor. te Heider.

Aan den Isten luit. T. H. A. Tromp, van de 11de afr. vest.-art., is, op het daartoe door hem gedaan verzoek, een cervol ontslag uit den militairen dienst verleend.

Kerk en School.

Ned. Herv. Kerk. Te Sarnhuistorvee, Tjassens Koizer, te Klooster Ter Apel.

Ned. Herv. Kerk. Naar Ravenswaaij, dor. H. Viech, eand.

Vlaamsch Prot. Gem. Naar Maria Hoorebeke (Belgie), door J. B. Wiersma, predikant bij de Belgische Zendingsschool te Brussel.

Ned. Herv. Kerk. Voor Schiedam, door A. H. de Kloug, te Weesp. — Voor Arnhem, door J. A. van Boven, te Buskensgraaf. — Voor Vlieland en P. Kerzjij, door J. Domisse, te Hottelvalle. — Voor Oude- en Nieuwe Watering, door P. H. Versteeg, te St. Pancras. — Voor Kollumerzwaag en St. Janland, door J. H. Oosterhuis, eand, te Zandwilde.

WINSUM, 5 Jan. De heer E. Sneller, hulpouderwijzer te Utrecht, en benoemd tot hoofdonderwijzer aan de Chr. school alhier, heeft die benoeming aangenomen.

Familie-berichten.

BEVALLEN.
Koudekerk, 2 Jan. F. C. van 't Hooft Stutterhoia, Z. Amsterdam 2 Jan. D. de Heer-kloots-Lazarus, Z. Benthuisen, 3 Jan. A. J. J. van Apeldoorn-de Hoog, D. — Elde, 3 Jan. E. J. Eskes-Zwiers, Z. Tilburg, 30 Dec. C. v. d. Burgh-Zegers Veekens, D. Z. — Utrecht, 31 Dec. E. L. E. Roß-jan Rappard, D. — Amsterdam, 31 Dec. A. S. M. van Tienhoven-Hacke, Z. — Amsterdam, 3 Jan. H. J. Tiesing Haverkamp, D. — Euskirchen bij Keulen, 3 Jan. A. B. H. Fischer-Picard, Z. — Amsterdam, 3 Jan. A. C. A. Zothraeus-Weiters-beek, Z. — Noordwijk, 1 Jan. D. Wassenaar-schleper, D. 's Grevelduin Capelle, 30 Dec. A. Bugtorse-Bakker, D.

OVERLEDEN.
Leiden, 3 Jan. H. Kuiper-Huber, 78 j. — Rotterdam 2 Jan. J. A. van Rij-Vosbergen, 27 j. — Zwollo, 1 Jan. K. Harmsen, 62 j. — Woerden, 12 Dec. P. A. v. Wijk, 21 j. — 's Hage, 1 Jan. H. G. F. van Roosendaal-Huguoanin, 84 j. — Amsterdam, 31 Dec. W. P. Posthuus Meijer-van Manen, 73 j. — Bredervoort, 2 Jan. E. M. Th. Roelink-tien Late, 82 j. — Amsterdam, 31 Dec. J. E. Gerling-v. u. Eoozaart, 75 j. — Ootmarsum, 31 Dec. J. M. H. Hücher. — Amsterdam, 3 Jan. J. G. Groll, 64 j. — 3 Jan. M. J. Hallendoorn, 80 j. — 4 Jan. T. Geurtjes-sitter, 23 j. — 1 Jan. M. J. Uitzinger Jr., 36 j. — Schagerbrug, 3 Jan. H. W. Frujtsen, 24 j. — Kampen, 29 Dec. F. A. Loggers, 62 j. — Leiden, 3 Jan. M. L. Krak, 32 j. — Amsterdam, 31 Dec. A. Sengers, 60 j.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie van de Standaard.

In de *N. R. C.* van 24 Dec. II, kwam een correspondentiebericht uit Utrecht voor, tegen welks plaatsing in die Courant ik gemeend heb te moeten protesteeren.

Ik deed dit in dezen vorm:

Aan de Redactie der *N. R. Courant*.

Mijne Heeren!

Als getrouw lezer van uwe zoo uitnemend geredigeerde Courant, al deel ik uw beschouwingen over politieke en kerkelijke toestanden niet, maakte ik ook kennis met een onder de 'Gemengde Berichten' opgenomen brief uit Utrecht (zie *N. R. C.* van 24 Dec.). Ik zal de daarin voorkomende ergerlijke passages over den 'zigen hotgoebelau' Hamburg niet aushalen. Zulk een spotten met wat duizenden in Nederland nog heilig is, is te laag te gemeen, om vermeld te worden.

Alleen wil ik een beroep doen op de zoo hoog geroemde eerbiediging der godsdienstige gevoelens van andersdenkenden,

ADVERTENTIEN.

Voorspoedig bevallen van een **MEISJE** A. J. J. VAN APELDOORN—DE HOOG. Denthuisen, 3 Jan. 1881. (77)

Op den 3den dezer mochten wij ons verblijden met de geboorte van een **DOCHTER**. C. A. SLOTHOUBER—STOEL. Arnhem, 3 Jan. 1881. *Vrienden en bekenden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.* (84)

Door 's Heeren goedheid bevallen van een **DOCHTER** J. E. C. VAN ASSELT, geliefde Echtgenoot van P. HILDERING. Amsterdam, 5 Jan. 1881. (85)

Bevallen van een **ZOON** de Hoog-gebooren Vrouw H. J. VAN BASCH VAN WIJCK, geb. ROYAARDS. Breda, 4 Jan. 1881. (88)

Heden overleed tot diepe droefheid van haren man, hare kinderen, behuwdkinderen en kleinkinderen, Mevrouw **HENRIËTTE KUYPER**, geb. **HUBER**, in den ouderdom van 78 jaren. **Ds. J. F. KUYPER.** **Dr. A. KUYPER.** **C. M. DE BRUIJN KOPS.** **Jhr. J. RAMMELMAN ELSEVIER.** Leiden, 8 Jan. 1881.

Heden werd ons Onderhart diep gewond: mijn innig geliefde Zoon **JAN** overleed heden, na een langdurig lijden, in den ouderdom van ruim twintig jaar. De zekerheid des geloofs in 't volbrachte werk van onzen gezegenden Heiland Jesus Christus was zijn deel en onze rust in dezen zwaren weg. **J. ROEST.** **K. ROEST—BAKKER.** 's Gravenhage, 30 Dec. 1880. (82)

BIDSTOND.

De Amsterdamsche Vereeniging ter bestrijding der Prostitutie wenst D. V. 7 Januari 1881, des avonds ten 8 uur een **BIDSTOND** te houden in de Elandstraat: Gebouw der Vereeniging ter Verbreiding der Waarheid. Voorganger: de Wel-Eerwaarde Zeer Geleerde Heer **Ds. H. PIERSON**, Pred. te Zetten.

Zeer zeldzaam. Landheeren.

Een beschaafd gehuwd heer, reeds 18 jaren administrateur, wenst zoowel des winters als des zomers toezicht en bestuur te voeren over uitgestrekte land-, bosch-, bebouwd- of onbebouwde grondbezittingen, en aldaar te wonen. Grondbezitters, die gaarne aan een beschaafd persoon, het beheer over hunne landgoederen toevertrouwd zagen, gelieven zich ten spoedigste schriftelijk te wenden, onder lett. **S. D. G.**, Bureel van de *Standaard*. (81)

SCHOENMAKERS!

Iemand, grondig 'bekend met alles wat tot de Schoenmakers-affaire behoort, zoekt gelegenheid **TER OVERNAME**; of **DEELGENOOT** te worden in een dergelijke Zaak. Brieven franco, onder lett. A. G., aan de Wed. **A. C. DE JONGE**, Boekhandel, Goes. (89)

EEN SMIDSKNECHT

zoekt een **DIENST**, om zich verder te bekwamen, liefst bij Christelijk Gereformeerden of die de waarheid zijn toegedaan. Adres, met franco brieven, bij **G. J. OVEREEM**, Mr. Smid te Weesp. (80)

GEVRAAGD tegen Februari in een net gezin te Rotterdam, eene

fatsoenlijke Dienstbode,

van de P. G., goed kennende koken en werken. Adres, met franco brieven, onder lett. **A. B.**, bij de Boekverkoopers **M. WIJT & ZONEN**, te Rotterdam. (79)

Een KINDERJUFFROUW.

van positief Chr. beginsel, zag zich gaarne met Februari a.s. **GEPLAATST** bij één of twee jonge kinderen. Adres, onder lett. **R. E.**, aan het Bureel van dit Blad. (90)

Een Secretaire-Orgel

TE KOOP, sprekend tinnen front, 10 knoppen. Zonder enig gebrek, 2 jaar garantie. Prijs **f 210**. Brieven letters **O. O.** Bureel de *Standaard*. (86)

BOVENHUIS.

Voor een klein eenvoudig burgerhuis wordt in den omtrek van de Oude Kerk **TE HUUR** gevraagd, om zo spoedig mogelijk te aanvaarden, een **BOVENHUIS**, huurprijs niet hooger dan **f 250**.— Ook is men bereid loopende huur over te nemen. Adres, franco brieven, lett. **Q. Q.** Bureel de *Standaard*. (87)

ZUIGKUNSTANDEN.

Dagelijks Consultatie over het plaatsen van Zuigkunststanden en Tandheelkundige operatiën, door **M. H. F. COHEN**, *Tandarts*, Kloveniersburgwal hoek Oude-manshuispoort 80, te Amsterdam.

Doorbraak te Nieuwkuik.

Door deze even onverwachte als verschrikkelijke ramp, zijn t.l.v. van menschen van hove en goed beroofd, en staan Nieuwkuik, Elshout en verscheidene andere dorpen diep, Drunen gedeeltelijk onder water. Die in den duisternis nacht iets meer reddend kon dan zijn leven en dat der zijnen, beproefde zijn vee in veiligheid te brengen. Het was een hartverscheurend gezicht, al die ongelukkigen met hunne kinderen, waaronder enkele zuigelingen, en hier en daar een troepje vee in den stormchtigen kouden wintermorgen langs den dijk te zien jammeren, terwijl het vernielend element zijn werk voltooide, door verscheidene huizen te doen instorten.

Thans zijn de meeste vluchtelingen te Drunen onder dak gebracht. Daar bevinden zich thans ruim acht honderd menschen en ver over de duizend stuks vee uit de omliggende plaatsen.

Allen kwamen aan zonder enig voedsel of dekfel. In hunnen nood moet worden voorzien. Ieder brengt daartoe het zijne bij, maar de behoefte is zoo groot, dat daarin met den besten wil niet op den duur voorzien kan worden. 't Is daarom dat de ondergeteekenden zich tot eene commissie hebben vereenigd ten einde zooveel, zoo doelmatig en zoo geregeld mogelijk te kunnen helpen.

Nederlanders! stelt hen daartoe in staat. 't Is zoo verschrikkelijk zooveel ellende te zien en zoo weinig te kunnen doen om die te lenigen, kinderen aan hunne ouders om brood te hooren vragen dat deze niet hebben, het vee te hooren loeien om eten en 't niet te kunnen geven. 't Is daarom dat we u komen vragen: zondert een gift af voor al die ongelukkigen, laat het ons gegeven zijn, al die ellende zooveel mogelijk te verzachten.

Van de ontvangen giften zal in dit blad dankbaar melding gemaakt worden.

A. DE JONG, Burgemeester en Voorz. **J. VAN RIJCKEVORSEL**, Pa-toor. **P. A. M. FAASSEN DE HEER**, Predt. **P. C. A. KUIJPERS**, Notaris. **J. VELTMAN Jr.**, Secretaris. Drunen, 1 Jan. 1881. (75)

HET Volkskoffiehuus en Logement

„DE VREDE,” op Rapenburg No. 44. **BONS** voor Ververschingen om uit te reiken, zijn op aanvraag verkrijgbaar. De groote Bovenzaal is thans beschikbaar voor het houden van Bijbellezingen, Vergaderingen, Voor- drachten, enz. Men wordt verzocht aanvragen te richten tot het Bestuur en te adresseren Rapenburg No. 44.

PRILLEVITZ & Co., Leidseplein No. 23, Amsterdam, houden voorraad van **Kachels**, waarvoor geen pijpen benodigd zijn. Prijzen: **f 11.—, f 12.—, f 13.—, f 16.—** en **f 20.—**

Hollandsche Dekkleeden.

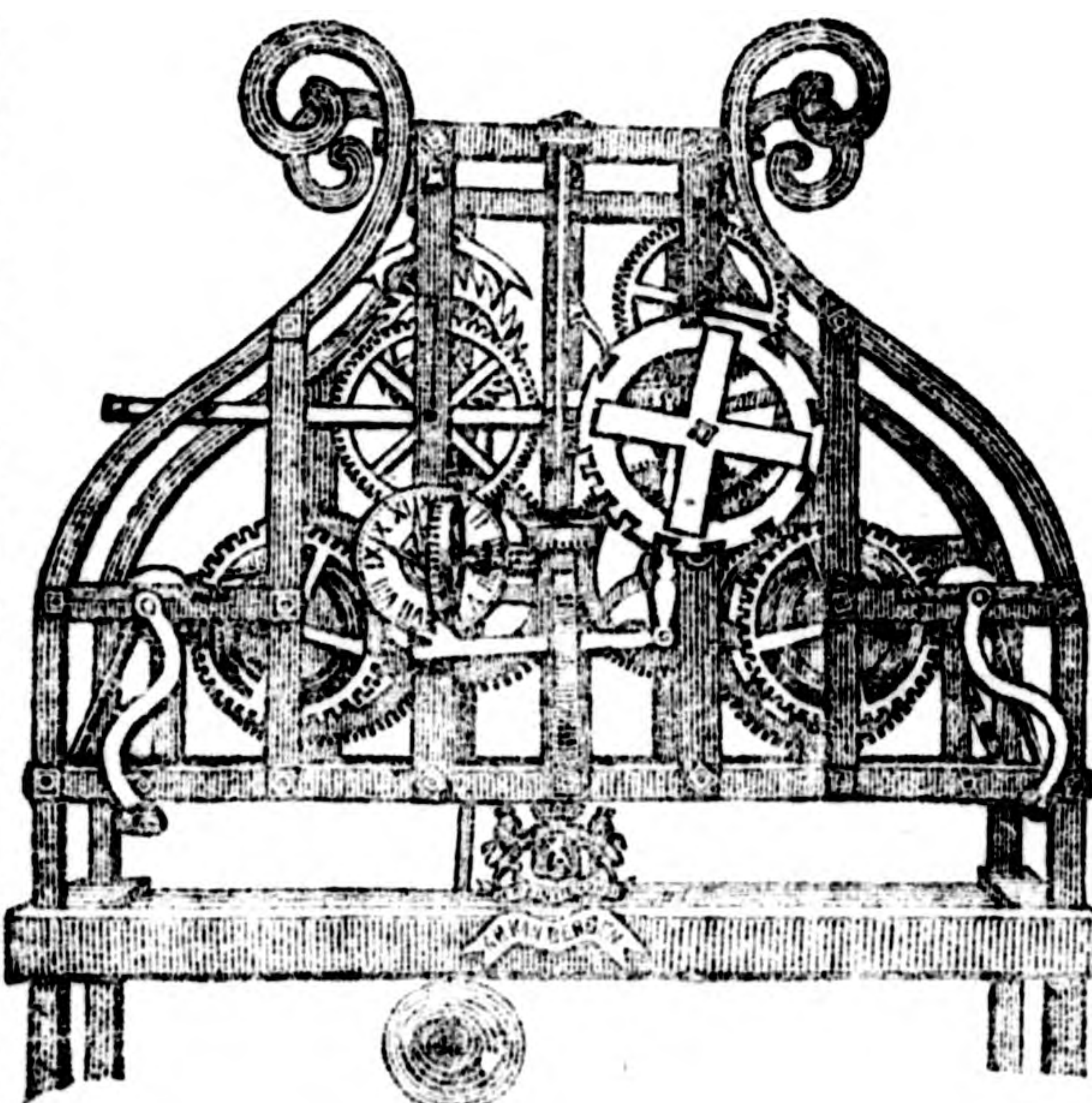
Waterdicht, bestand tegen zuren, worden niet hard, breken niet en behoeven niet gesmeerd te worden, worden vervaardigd bij **GEBROEDERS JULIER**, Fabrikanten en Verhuurders van Dekkleeden.

Werkplaatsen: **Glabshaven 36, Grootte Draai steeg 4, Willemskade 11, ROTTERDAM**

MANGELS.

In het Magazijn Arts et Métiers, Warmoesstraat 10, zijn te bekomen geheel nieuw soort **Mangels** met en zonder pers, werking uitmuntend en lage prijs. Steeds voorradig de bekende ijzer- en houten **Mangels** met 2 en 3 rollen. (10084)

TORREURWERKEN

NIEUWE VOORRAAD: van de **Steen-, Dakpannen- en Draineerbuizen-Fabrieken** door stoom gedreven, **Dakpannen en Machinaal gevormde Draineerbuizen, Straat- en Metselsteenen.** **A. H. VAN BERGEN, Fabrikant.** (8384)

LINNENS

en alle **WIT LINNEN GOEDEREN**, als: **TAFELGOED, HANDDOEKEN, THEEDOEKEN, ZAKDOEKEN, KEPERS**, enz. enz. worden in prima qualiteit tot **billijke prijzen** geleverd door

ROBT. CARLIER, Fabrikant te Nuenen (Noord-Brabant). **STALEN** worden op aanvraag franco toegezonden.

THEE

VAN

E. BRANDSMA, Kalverstraat 158, AMSTERDAM.

De qualiteit van ieder nummer blijft doorlopend gelijk, prijzen worden naar marktwaarde geregeld.

Prijsnoteering sedert 12 Juli 1880.

No. 2. Stofhee f 1.10. No. 5. Souchon f 1.30.
„ 4. Congo „ 1.10. „ 7. Pecco Souchon „ 1.60.
Overige Nummers volgens Prijscourant.

Articles de Paris et de Vienne.

JACOB VAN COEVERDEN.

KALVERSTRACHT 96.

In **ECHT GRANAAT**, de nieuwste Medaillen, **COILLIERS, MEDAILLONS, KAMMEN, HAARSCHUWERS, KRUIJLEN, PARFUMS, BOUTONS, MANCHETKNOOPEN, CHEMISEKNOOPPERS, BRACELETTEEN, KAPSPELDEN.** (2)

BADEN met VERWARMINGSTOESTELLEN,

zijnde tot heden de nieuwste vinding, welke geen onaangename reuk of warmte in de Badkamers verspreiden, verscheiden zeer weinig brandstof, kunnen elke 20 minuten warm gebruikt worden en zijn zeer doelmatig om Kinderen te Baden. Worden geleverd en geplaatst door

JAN KLETON,

Aannemer van Water- en Gasleidingen, Spreekbuizen, Atmospherische- of Luchtdruckschellen, etc.

KALVERSTRACHT, hoek Burgerweeshuis E 90, AMSTERDAM.

FILIAAL,

WETERING SCHANS tegenover de HOLLANDSCHE GASFABRIEK 207.

GEBR. COUCKE, 52 Leidschestraat 52, ONTVANGEN. NIEUWE DASSEN.

De Utrechtsche Theerandjes

VAN

A. F. VAN BANNES,

bekroond met Zilver, Internationale Tentoonstelling, 1876,

zijn de eenige, die door fijnen smaak en nette verpakking uitmuntten; ieder pakje is voorzien van den naam **A. F. VAN BANNES** en het wapen der oude firma, het **Rode Hert**, terwijl tot onderscheiding (daar ook door anderen hetzelfde Wapen is aangenomen) op de keerzijde van ieder pakje zich een photographisch Stadsgezicht van Utrecht bevindt. Zij zijn verkrijgbaar bij **G. H. A. VAN DER VELDEN** Heerenracht bij het Koningsplein, 449 en **C. DE ROOY**, Amsterdam; **J. KORVER, Nieuwediep**; **Wed. E. VAN DAPPEN**, Baarn, **S. T. WUNSCHÉ, Zeist**; **R. J. VAN DER LEY, St Anna-Parochie**; **J. PETERS, te de Bilt**; **J. VAN BINSBERGEN, Veip**; **H. MEIJER, Hardinaveld**; **S. VAN DER VIEL**; **NIEUWERSTREG, Maarssen**; **F. A. VAN GASTEL VAN DER VELDEN, Rotterdam**; **I. W. ROBLINS, Hoorn**; **H. RIETVOORT, Bodgraven**; **P. V. GOULMIS, 's Bosch**; **Restauratie Ned. Rijn-, Centraal- en Staatspoor**; op verschillende Stoombooten Rotterdam—Londen en Mariaplaza te Utrecht. (10010)

TAMAR INDIEN GRILLON

LAKKERENDE EN VERFRISCHENDE VRUCHT tegen **VERSTOPPINGEN AANBIEM**. Het aangename purgermiddel voor kinderen. **E. GRILLON, 21, rue Rambuteau, PARIS.**— **f 1.25 per doos**. Dépôt te Amsterdam bij **H. H. ULOTH, Apotheker.**

VAN OUDS GEVESTIGDE FABRIEKEN

St. Paulinus, Werklast en de Concurrent, te **HEILIGERLEE** (prov. Groningen.) **VERLAAGDE PRIJZEN.**

BRANDSPUITEN van nieuwe en verbeterde constructie, uitmuntende door soliditeit en krachtige werking. **TORREURWERKEN** met metalen raderen, met **UUR- en MI-NUUTWIJZERS, REMONTOUR en COMPENSATIESLINGER**, etc. **METALEN LUIDKLOKKEN**, volgens eene verbeterde metaalverdeling, met uitsparing van 30 pCt. aan metaal, luidbaar in **IJZEREN KLOKSTOEL**, volgens een nieuwe methode, waardoor slechts 1/3 der gewone kracht wordt gevorderd. Verder **ZWAAR GIETWERK, TAFEL-, DEUR- en SCHEEPSBELLEN, KOPEREN BALANSEN, GEWICHTEN, KOPER- en METAALCOMPOSITIEN, MACHINES en GROFSMEDERIJ, echte HENNEPPEN- en GOM-ELASTIEKEN BRANDSPUITSLANGEN, EMMERS** enz. Bekroond op de **Wereldtentoonstelling te Weenen 1873**, als ook te **Arnhem, Amsterdam, 's Hage, Groningen, Zuidhorn, Assen** (congres), **Veendam, Wildervank, Beerta, Bedum, Usqueet, Appingedam, Hoogezand, Blijham** etc. In het **MAGAZIJN** voorhanden: **Nieuwe Brandspuiten, Torre-urwerken, Klokken, Brandspuitslangen, Emmers** enz.

NIEUWE VOORRAAD: van de **Steen-, Dakpannen- en Draineerbuizen-Fabrieken** door stoom gedreven, **Dakpannen en Machinaal gevormde Draineerbuizen, Straat- en Metselsteenen.** **A. H. VAN BERGEN, Fabrikant.** (8384)

Twee of drie teecapsules van Guyot, genomen onmiddellijk vóór het eten, brengen spoedig verlichting teweeg en zijn meestal voldoende om de hardnekkigste verkoudheid en bronchitis te genezen. Men ziet zelfs dat het gebruik de reeds eenigszins gevorderde toring geneest. In dat geval belet de teer de compositie van de tuberkels, en met medewerking der natuur is de geneezing dikwijls sneller dan men had durven hopen.

Men kan dit reeds zoo populaire geneesmiddel niet gevoeg aauwevelen, zoowel vanwege zijn uitstekende uitwerking als om zijn goedkoop prijs. Daar iedere **flacon 60 capsules** bevat, kost de geheele behandeling **slechts vijf à zeven** en een halve cent per dag en ontslaat van het gebruik van afkooksels, pates en siropen.

Mot zekerheid hebben wij vernomen, dat aan verscheiden personen, die aan verkoudheid, bronchitis of longtering leden en in zekere apotheken teecapsules vrogen, niet uit onze fabriek afkomstige capsules zijn verkocht. Wij menen den patiënten daarom in herinnering te moeten brengen, dat alle teer op verre na niet op dezelfde wijze is samengesteld en de uitwerking er van dus ook niet hetzelfde kan zijn.

Geen verantwoordelijkheid op ons wille den laden, welke niet op ons rust, verklaren wij bij deze, dat wij alleen kunnen instaan voor de qualiteit en bijgevoel de geneeskrachtige eigenschappen van de echte teecapsules van Guyot, die op het etiket van de flesch van onze in 3 kleuren gedrukte handteekening voorzien zijn. (74)

PILLEN HOLLOWAY

De meest gezocht geneesmiddel in geheel de wereld.

De Pillen (de beste medicijn tot zuivering en herstelling van het bloed) reiken in weinig tijde de verstoringen van menig lever en ingewanden weg; zij zijn onwonderbaar in alle gevallen van Dysenterie, en als hulpmiddel worden zij door geen ander overtroffen.

ZALF HOLLOWAY

De Zalf is het non-plus-ultra der geneesmiddelen tegen alle ziekten, wonden en zweeren, zelfs wanneer die verouderd zijn en in welken vorm ook zich de ziekten der huid voordoen, hoe hardnekkig zo ook zij; zij verdwijnen door de balsameachtige en geneesende hoedanigheden van deze zalf. In een woord, voor alle nitwendig gebruik is dezelve onovertrofbaar.

Bij deze voortreffelijke geneesmiddelen heeft men gebruiksaanwijzingen in alle talen, terwijl zij bij al de voornaamste apotheken te verkrijgen zijn. Voor den verkoop in het groot adresseere men zich aan den eigenaar, professor Holloway, 533, Orford Street, Londen. (74)

HET

reeds door geheel Europa beroemde nieuwe medicament, dat gedurende dien streng winter van 1879-80 door tussenkomst der Commissie van weldadigheid te Amsterdam aan behoeflijge lijders verstrekt werd en hen van verouderde reumatiek met verstijving en verkromming van de gewrichten genas, verwijderd de concrementen van urinezuur — de eenige oorzaak van alle vormen van reumatiek en jicht — uit het lichaam van den lijder, en is bijgevoel het eenigste middel, dat, zelfs in geheel verouderde gevallen, volledige geneezing schenken kan. Calcutta, attesten en brieven van dankbare herstelden en geneeskundigen zijn voor belangstellenden te zien.

Uittreksel van een brief van den Heer **E. MULLER**, Kantorstr. 53, te Coblenz, d.d. 11 Juni 1880: *„Mein Sohn litt das Medicament und sagt es wäre viel besser als Salicylsäure.”*

Toezending met brochure naar alle plantsen van het Rijk door den Heer **HARTZEMA**, Apotheker, Prinsengracht 509, te Amsterdam. Heele fl **f 3.50**; halve **f 2.**

Deze machines zijn in werking te bezichtigen op de Tentoonstelling te Brussel.

Machines voor Metselsteenen en Dakpannen

1° Prijs (Gouden Medaille) 1er Prijs Tentoonstelling Paris 1878.

BOULET FRÈRES, LACROIX & Co. Machine-Fabrikanten.

29, rue des Ecluses-St Martin PARIS. Volledige inrichting van Fabrieken voor alle soorten van porcelain en aardewerk. Heer dan duizend dezer machines zijn zoowel in Frankrijk als in het Buitenland in werking. De geïllustreerde Catalogus wordt op franco aanvraag franco toegezonden. (10175)

J. MUUSSE, Houtkoop, MOLEN „DE HARING”, ZAAGPOORT, AMSTERDAM. CONCURREERENDE PRIJZEN.

Koffie 4 Ons 22¹/₂ Cents.

De **Gezondheidskoffie** van Doctor **ARTHUR LUTZE**, verdient alzoozins de aanbeveling die Professor **JAHN** er aan schenkt. Bij schoikundig onderzoek is zij gebreken uit zuivere bestanddeelen bereid te zijn; vrij van chichorei, cikelen of andere schadelijke stoffen, is aangenaam van smaak en zonder prikkelende werking. Zij is het beste geschikt de **Java-Koffie** te vervangen, en verandert ook den smaak van deze niet, wanneer zij daarmede vermengd wordt. Verkrijgbaar in pakjes van 4 Ons à 22¹/₂ Cents, bij **J. H. M. STEPHAN**, Mauritsstraat No. 29, te Rotterdam. Verzendingen niet minder dan 5 pak, gelijk 2 Kilo. (10177)